

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2014

Marking Scheme

Slovakian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

SLOVENSKÝ JAZYK

Hodnotiaca schéma

ČASŤ I

30 bodov

Text – Porozumenie a interpretácia

1. Vysvetlite vlastnými slovami výrazy: (5 × 1 bod)

- a) vyhorení invalidi – ľudia bez energie, neschopní ďalej pracovať
- b) žiť v zlatej klietke – žiť v luxuse a byť pritom nešťastný
- c) spúšťač stresu – záťažová situácia, ktorá spôsobí u človeka stres
- d) šibeničný termín – veľmi krátky termín na splnenie úlohy
- e) resilientní ľudia – ľudia odolní voči stresu a schopní znášať vysoké nároky

2. (5 bodov)

Niektorí ľudia pracujú naplno v práci, pričom zanedbávajú ostatné oblasti v živote, nemá čas na rodinu, priateľov, šport, je stále fyzicky a psychicky vyčerpaný a vystresovaný až má nakoniec vážne zdravotné problémy a nemôže ďalej pracovať. Aby sa dostal z tohto kruhu, musí sa liečiť a zmeniť životný štýl.

3. (5 bodov)

Moderný „otrokársky systém“ úzko súvisí so súčasnou hospodárskou krízou. Všetci chcú mať zamestnanie a aby si ho udržali alebo postúpili na lepšie platenú pozíciu, sú ochotní pracovať aj 15 hodín denne. Nemajú na výber. Niektoré firmy využívajú túto situáciu a nič neurobia preto, aby sa to zastavilo. Profítujú z toho. Vedia, že zamestnanci sú ochotní pracovať aj viac, ako je to zdravé.

4. (5 bodov)

Homo sapiens sa môže zmeniť svojím životným štýlom na homo asapiens – úspech má ten, kto stihne za čo najkratšiu dobu splniť čo najviac úloh. Tým sa to však nekončí. Potom nasledujú ďalšie úlohy a ďalšie termíny a život takéhoto človeka – homo asapiensa sa začína podobáť nezmyselnému behu škrečka v koliesku. Zamestnanci si nemôžu dovoliť spomaliť tempo, lebo konkurencia ich predbehne. Žijú len pre svoju prácu, nepoznajú iné radosti života, nemajú čas. Človek rozumný sa môže stať človekom nerozumným, keď svojím správaním porušuje všetky zaužívané zásady a v snahe všetko stihnúť môže prísť o spôsob rozumnej existencie.

5. (5 bodov)

Psychológovia sa zaoberajú syndrómom vyhorenia, učia ľudí, ako sa majú pred týmto problémom chrániť. Je isté, že chod sveta sa už nedá spomaliť, ľudia sa tomu musia prispôbiť, musia sa naučiť žiť v rýchlom tempe a to tak, aby im to psychicky ani fyzicky neublížilo. Ak si osvoja techniku zvládania záťažovej situácie, vysoké nároky v práci ich nezlomí. V krízových situáciách človeku môžu pomôcť zdravé sociálne vzťahy a blízki ľudia. Ak kríza trvá dlho a človek nevie nájsť východisko, treba mať odvahu a vyhľadať odborníka – psychológa. Treba si stanoviť v živote priority, nie je zdravé v živote sa zamerať len na jednu

vec. Každý by mal rozvíjať nejaké záľuby, z ktorých má radosť a pri ktorých nachádza duševnú rovnováhu. Mnohým pomôže viera a náboženstvo.

6. (5 bodov)

Slová pesničky sa zdajú byť naivné, lebo prinášajú len kritiku nového životného štýlu, ale neponúkajú riešenie a pozerajú sa na problém len z jednej strany. Väčšina mladých ľudí by však už ani nechcela žiť inak, takéto rýchle tempo života im prináša omnoho viac vzrušenia a zážitkov ako pokojný život, ktorý by už považovali za nudný a jednotvárny. Na druhej strane v slovách pesničky je výstraha – koľko ešte človek vydrží, dokedy bude schopný posúvať svoje pracovné limity.

Poznámka: V 1. a 2. časti budú pri hodnotení brané do úvahy nasledovné kritériá:

1. **Zrozumiteľnosť odpovedí** – kandidát porozumel otázkam a dokáže na ne odpovedať – 30 %
2. **Ucelenosť odpovede** – kandidát zvolil vhodné výrazy a tvorí svoju odpoveď požadovaným spôsobom – 30%
3. **Ovládanie jazyka** – kandidát preukázal dostatočné znalosti z jazyka, v ktorom je schopný sformulovať svoje myšlienky zrozumiteľne a ucelene – 30%
4. **Zručnosti** – gramatika, pravopis – 10%

ČASŤ II

30 bodov

Napište **komentár** (najmenej 100 slov) na tému:

**„O čo sa to môže zrýchliť? Aký veľký harddisk zajtra budem mať?
Dá sa ešte rýchlejšie žiť?“**

Už v súčasnosti vďaka moderným technológiám vieme komunikovať s celým svetom, vždy máme aktuálne informácie, cesta za lepšie platenou prácou nám nerobí problémy.

Tempo nášho života je omnoho rýchlejšie ako bolo tempo na začiatku 20. storočia.

Rýchlosť života sa naďalej zvyšuje.

Moderné technológie môžu zväčšiť kapacitu naši „harddiscov“.

Ale už teraz platíme za to vysokú cenu – psychické problémy, zdravotné problémy, syndróm burn-out.

Takéto zrýchľovanie už teraz vedie k tomu, že zo života sa vytrácajú napríklad reálne ľudské vzťahy, ktoré sa nahrádzajú virtuálnymi.

Žijeme osamelo, aby sme dokázali odolať stresu a túžbe všetko mať, musíme si stanoviť priority a niečo odmietnuť - a snažiť sa pomalšie s šťastnejšie žiť.

ČASŤ III

40 bodov

Napíšte **esej** (asi 300 slov) na jednu z dvoch nasledovných tém:

1. téma:

Práca – povinnosť a poslanie

alebo

2. téma:

**„Aj keď precestujeme svet, aby sme našli krásu, musíme ju nosiť v sebe,
ináč ju nenájdeme.“**

Ralph Waldo Emerson

